

หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป หลักการและวิธีดำเนินการ

ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์

สารบัญ

- คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 4
- คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 3
- คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 2
- คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 1

บทที่ 1 ความหมาย ความเป็นมา และปัญหา	1
1. ความหมายของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป	1
2. ความเป็นมาของวิชาศึกษาทั่วไป	8
3. ปัญหาของวิชาศึกษาทั่วไป	30
คำถามเพื่อการอภิปราย	39
เอกสารอ้างอิง	40
บทที่ 2 จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป	45
1. พัฒนาการของจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป	45
2. จุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปในปัจจุบัน	57
3. แนวคิดในการกำหนดจุดมุ่งหมายวิชาศึกษาทั่วไป	64
4. จุดเน้นในจุดมุ่งหมายของสถาบัน	67
คำถามเพื่อการอภิปราย	70
เอกสารอ้างอิง	71
บทที่ 3 หลักสูตรและเนื้อหาของวิชาศึกษาทั่วไป	73
1. รูปแบบหลักสูตรที่จัดสอน	73

2. ลักษณะรายวิชาศึกษาทั่วไป	94
3. ลักษณะเนื้อหาหารายวิชาที่สอน	112
4. วิธีการจัดรายวิชาศึกษาทั่วไป	116
คำถามเพื่อการอภิปราย	120
เอกสารอ้างอิง	121

บทที่ 4 การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 125

1. กระบวนการเรียนการสอน	125
2. ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป	133
3. กิจกรรมประกอบ	138
คำถามเพื่อการอภิปราย	146
เอกสารอ้างอิง	147

บทที่ 5 การบริหารจัดการวิชาศึกษาทั่วไป 149

1. ประเด็นสำคัญในการบริหาร	150
2. การบริหารโดยภาควิชาหรือคณะวิชา	154
3. การบริหารโดยคณะกรรมการ	158
4. การบริหารโดยหน่วยงานอิสระ	162
คำถามเพื่อการอภิปราย	175
เอกสารอ้างอิง	176

บทที่ 6 นวัตกรรมของวิชาศึกษาทั่วไป 179

1. บัณฑิตอุดมคติ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	180
--	-----

2. รายวิชาบูรณาการ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	187
3. ชุดการสอน : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	200
4. การพัฒนาหลักสูตรครบวงจร : มหาวิทยาลัยขอนแก่น	213
5. สำนักวิชาการศึกษาทั่วไป : มหาวิทยาลัยศรีปทุม	219
คำถามเพื่อการอภิปราย	234
เอกสารอ้างอิง	235

บทที่ 7 แนวปฏิบัติที่ดีของวิชาศึกษาทั่วไป 239

1. การมีจุดมุ่งหมายเฉพาะของวิชาศึกษาทั่วไป ที่ชัดเจน	240
2. การพัฒนาหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้	246
3. กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสม	257
4. การสำรวจปัญหา การประเมินติดตาม และพัฒนาเป็นระยะ	263
5. การพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง	267
6. การมีคณะกรรมการดูแลโดยเฉพาะ	271
7. การมีหน่วยงานติดตามดูแลการเรียนการสอน	273
คำถามเพื่อการอภิปราย	277
เอกสารอ้างอิง	278

ภาคผนวก ก. ถึงเวลาของวิชาศึกษาทั่วไปใหม่	281
ภาคผนวก ข. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา	291
หลักเกณฑ์มาตรฐานว่าด้วยหลักสูตรการศึกษา	
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2517	291
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2525	294
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2532	299
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542	306
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548	314
ภาคผนวก ค. รูปแบบการเรียนการสอนเชิงก้าวหน้า	325
1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการนำตนเอง	
(Self-Directed Approach)	325
2. รูปแบบการสอนที่เน้นปัญหา	
(Problem-Based Approach)	331
3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัย	
(Research-Based Approach)	335
4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์	
(Criticality-Based Approach)	341
5. รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการ	
สร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา	
(Crystal-Based Approach)	345
ดัชนีเนื้อหา	349
แนะนำผู้เขียน	355
แนะนำหนังสือของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	359